

सबसे 'तेज' ग्लोबल महातेज...!

Postal Regd. No. JAL/443/2025-2027

https://epaper.globalmahatej.com/

RNI. NO. MAHBIL /25/A0192

▲ वर्ष १ ले

▲ अंक : २५९

▲ गुरुवार, दि. ११ जून २०२६

▲ पाने : ४

▲ अमळनेर

▲ किंमत : ३ रुपये

» Email - globalmahatej@gmail.com

रवि ज्वेलर्स

सराफ बाजार, अमळनेर.
मो. ७०७४७४२९२९

सोने-चांदी

आजचे भाव

२४ Ct सोने ९९.५०% : ₹ १४६२००

२२ Ct सोने ९९.६०% : ₹ १३५२००

१८ Ct सोने ७५.००% : ₹ १११२००

शुद्ध चांदी ९९९% : ₹ २४००/-
भाव प्रति १० ग्राम

**आजचे
अशीष्टविवंत**

श्री. प्रशांत सिंघवी

माजी प्रिंसिडेंट : लायन्स क्लब

गर्व से कहो स्वदेशी है हम...!!

स्वदेशी ही खरिदो हम...!!

स्वातंत्र्यपूर्व संग्रामातील

स्वदे शीची हाक आता पुन्हा

देवू या. नवरात्रोत्सवात

आपण आदिमाया

आदिशक्तीचा जागर करतो

त्याप्रमाणेच स्वदेशीचाही

जागर करूया...! सच्च्या

भारतीयांवर जेव्हा-जेव्हा

परकीय आक्रमणा होते

तेव्हा-तेव्हा ते प्रचंड त्वेषाने

पेटून उठतात...!! आता तीच

वेळ येऊन ठेपली आहे...!!!

जय भारत...!

जय स्वदेशी...!!

आतील पानांत

आज कमला एकादशी :

पूजाविधीसह

कुबेराशी संबंधित

व्रत कथा जाणून

घ्या...!

पान २...

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार

तालुक्यात ४३ टक्के ग्रामपंचायतींचे साफ दुर्लक्ष!

प्रशासनाची महिला सक्षमीकरणाबाबत उदासीनता; विविध संघटना आक्रमक; कारवाईकडे लक्ष

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : महाराष्ट्र शासनाच्या महिला व बाल विकास विभागामार्फत प्रत्येक ग्रामपंचायतीने पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंती दिनी (३१ मे) समाजातील कर्तबगार महिला व संस्थांना पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर महिला पुरस्कार देण्याचे स्पष्ट आदेश आहेत. मात्र, अमळनेर तालुक्यातील तब्बल ४३ टक्के ग्रामपंचायतींनी या आदेशाला केराची टोपली दाखवत या पुरस्काराचे वितरण केले गेले नसल्याचे धक्कादायक चित्र समोर आले आहे. प्रशासनाच्या या उदासीनतेविरुद्ध विविध संघटनांनी आक्रमक पवित्रा घेतला असून, यासंदर्भात जिल्हास्तरावर माहिती अधिकाऱांतर्गत माहिती मागविण्याची प्रक्रिया राबविली जात आहे.

महाराष्ट्र शासनाने ९ मे २०२३

रोजी विशेष शासन आदेश जारी केला होता. त्यानुसार दरवर्षी ३१ मे रोजी अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंतीचे औचित्य साधून प्रत्येक ग्रामपंचायत क्षेत्रातील दोन कर्तबगार महिलांना पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कार देऊन सन्मानित करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. त्यासंबंधात विविध संघटनांच्या शिष्टमंडळांनी जिल्हाधिकारी रोहन घुगे यांची भेट घेऊन याबाबतच्या कार्यवाहीची अंमलबजावणी करण्याची मागणी केली होती.

मात्र, तालुक्यात ५७ टक्के ग्रामपंचायतींनी या पुरस्कारांचे वितरण केले आहे, अशी प्राथमिक माहिती आहे. उर्वरित ग्रामपंचायतींनी याकडे पूर्णपणे दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास आले आहे. केवळ ग्रामपंचायत नव्हे, तर अनेक शासकीय कार्यालयांमध्ये

पुरस्कारार्थीस काय मिळते ?

जी महिला या पुरस्कारासाठी पात्र ठरते तिला सन्मानचिन्ह, प्रशस्तिपत्र तसेच रोख पारितोषिक (शासनाने त्या-त्या वर्षासाठी निश्चित केलेली रक्कम) दिली जाऊन तिला सन्मानित केले जाते.

देखील अहिल्यादेवी जयंती शासकीय स्तरावर साजरी झाली नसल्याची खंत व्यक्त होत आहे. त्यामुळे आदेश केवळ कागदावरच राहिला असून, त्याची प्रभावी अंमलबजावणीच झाली नाही. तब्बल दहा दिवस उलटूनही तालुक्याच्या गटविकास अधिकाऱ्यांचेही याकडे दुर्लक्ष झाल्याचे दिसत आहे. त्यामुळे यासंदर्भात आगामी काळात माहिती गोळा करून धनगर समाज संबंधित

विभागाकडे लेखी तक्रार दाखल करणार असल्याची खात्रीलायक माहिती आहे. ग्रामपंचायतींना या पुरस्कार वितरणाचे वावडे का? हे समजत नाही. शासन महिला सक्षमीकरणाकरिता प्रयत्न करते. परंतु महिलांचा गौरव करून

“महाराष्ट्र शासनाचा आदेश असतानाही कर्तबगार महिलांचा सन्मान करण्यासाठी ग्रामपंचायतींकडून टाळाटाळ केली जात असेल, तर हा शासनाचा अवमान आहे. ग्रामपंचायतींकडून या आदेशाची कडक अंमलबजावणी झालीच पाहिजे. ज्यांनी कुचराई केली आहे त्यांच्यावर प्रशासनाने कारवाई करायला हवी. – डी. ए. धनगर
माजी जिल्हाध्यक्ष, धनगर समाज कर्मचारी संघटना.

“पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुरस्कारासंदर्भात माहिती मागविण्यात आली आहे. यासंदर्भात सविस्तर माहिती घेऊन आपणास तसे कळविण्यात येईल. – एन. आर. पाटील, गटविकास अधिकारी, अमळनेर.

त्यांना प्रोत्साहन देणे सोडून प्रशासनाकडून काय कारवाई त्यात खोडा घालण्याचेच काम होते, याकडे नागरिकांचे लक्ष होताना दिसत आहे. त्यामुळे लागले आहे.

ट्रकला दुचाकीची धडक; जखमी भावी डॉक्टर सुमीत पाटीलचा मृत्यू

लखनौतील घटना; अमळनेरचा ढेकू रोडवरील जिजाऊनगर परिसर शोकमग्न

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

येथे झालेल्या अपघातात उपचारादरम्यान मृत्यू झाला. रविवार, दि. ७ जून २०२६ रोजी रात्री आठ वाजेच्या सुमारास झालेल्या या अपघातात गंभीर जखमी झाल्यानंतर त्यांच्यावर उपचार सुरू होते. मात्र, मंगळवार,

दि. ९ जून रोजी सकाळी त्यांचा अखेर मृत्यू झाला. या घटनेमुळे जिजाऊनगर परिसरात हळहळ व्यक्त होत आहे. या घटनेच्या मिळालेल्या माहितीनुसार डॉ. पाटील हे सारबेटेकर प्रा. आर. एस. पाटील यांचा मुलगा, तर जळगाव जिल्हा परिषदेचे अधिकारी डी. एस. पाटील यांचे पुतणे होत. ते लखनौ येथे वैद्यकीय शिक्षण घेत होते. ७ जून रोजी रात्री ते दुचाकीवरून जेवणासाठी जात असताना रस्त्यावरील एका वळणावर ट्रक उभा होता. ट्रकचे मागील टेल लॅम्प बंद असल्याने त्यांना ट्रकचा अंदाज आला नाही. त्यामुळे दुचाकी थेट ट्रकवर जाऊन धडकली.

या अपघातात त्यांच्या पोटाला गंभीर दुखापत झाली होती. त्यामुळे त्यांना तातडीने लखनौ येथील वेदांता रुग्णालयात दाखल करण्यात आले होते.

मात्र, उपचार सुरू असतानाच मंगळवार, दि. ९ जून रोजी सकाळी त्यांचे निधन झाले. त्यांच्या अपघाती निधनामुळे पाटील कुटुंबीयांवर दुःखाचा डोंगर कोसळला असून, नातेवाईक, मित्रपरिवार आणि नागरिकांकडून शोक व्यक्त केला जात आहे. डॉ. पाटील यांच्यावर आज बुधवार, दि. १० जून रोजी सकाळी ११ वाजता अंत्यसंस्कार करण्यात आले.

कपिलेश्वर मंदिर परिसरात प्रेमीयुगुलांवर कारवाई

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : तालुक्यातील कपिलेश्वर मंदिर परिसरात मंगळवार, दि. ९ जून रोजी संशयास्पदरीत्या फिरणाऱ्या दोन प्रेमीयुगुलांवर मारवड पोलिस ठाण्यातील दामिनी पथकाने कारवाई केली आहे. दुपारी साडेबाराच्या सुमारास ही कारवाई करण्यात आली. मारवड पोलीस ठाण्याचे सहाय्यक निरीक्षक जिभाऊ पाटील यांना

कपिलेश्वर मंदिर परिसरात दोन प्रेमीयुगुल संशयास्पदरीत्या फिरत असल्याची माहिती मिळाली होती. त्यानुसार त्यांनी दामिनी पथकातील हवालदार रेखाताई ईशी, प्रियांकाताई शिरसाठ, परवेश शेंख आणि सुमीत गिरासे यांना पेट्रोलिंग करून आवश्यक कारवाई करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. दामिनी पथक घटनास्थळी पोहोचले असता दोन तरुण व दोन तरुणी मंदिर परिसरात फिरताना आढळून आले. चौकशीदरम्यान

चारही जण गोंधळल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे तपासात ते सर्व अमळनेर येथील रहिवासी असल्याचे समोर आले. तसेच संबंधित तरुणी आपल्या पालकांना कोणतीही माहिती न देता मुलांसोबत फिरण्यासाठी आल्याचेही स्पष्ट झाले. यानंतर चौघांनाही सहाय्यक निरीक्षक पाटील यांच्यासमोर हजर करण्यात आले. तसेच संबंधित मुलींच्या पालकांना पोलीस ठाण्यात बोलावून घेतले. त्यांना समज देऊन

मुलींना पालकांच्या ताब्यात देण्यात आले. तसेच संबंधित तरुणांवर प्रतिबंधात्मक स्वरूपाची कारवाई करण्यात आली. दरम्यान, सार्वजनिक ठिकाणी संशयास्पद हालचाली रोखण्यासाठी व महिलांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने दामिनी पथकाकडून नियमित गस्त व तपासणी मोहीम सुरू असल्याची माहिती पोलीस प्रशासनाकडून देण्यात आली आहे.

अमळनेरात ‘राष्ट्रवादी’च्या २७ व्या वर्धापनदिनी ध्वजारोहण

पक्षवाढीसह जनसेवेसाठी एकजुतीने काम करण्याचा केला संकल्प

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अमळनेर : राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या (अजितदादा पवार गट) २७ व्या वर्धापन दिनानिमित्त बुधवार, दि. १० मे रोजी येथील पक्षाच्या कार्यालयात माजी मंत्री तथा आमदार अनिलदादा पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली ध्वजारोहण कार्यक्रम झाला. याप्रसंगी सर्वानी पक्षाच्या वाढीसाठी आणि जनसेवेच्या ध्येयासाठी एकजुतीने काम करण्याचा संकल्प केला.

तालुकाध्यक्ष भागवत पाटील यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. त्यानंतर राष्ट्रीयताने कार्यक्रमाला सुरुवात झाली. यावेळी पक्ष कार्यालयासमोर आकर्षक रांगोळी साकारण्यात आली होती. ध्वजारोहणानंतर भागवत पाटील यांनी दिवंगत

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या कार्याचा आढावा मांडत त्यांच्या योगदानाला उजाळा दिला. अमळनेर मतदारसंघात आमदार पाटील यांच्या नेतृत्वाखाली पक्षाची संघटनात्मक ताकद कशी वाढली, याची माहिती कार्यकर्त्यांना देत भविष्यात सर्व संस्थांवर राष्ट्रवादीचा काँग्रेसचा झेंडा फडकेल, असा विश्वास व्यक्त केला.

याप्रसंगी राष्ट्रवादी काँग्रेसचा जयघोष करण्यात आला. कार्यक्रमाला ज्येष्ठ नेत्या सौ. तिलोत्तमाताई पाटील, ग्रंथालय सेलच्या प्रदेश पदाधिकारी सौ. रिताताई बाविस्कर, लोकनियुक्त सरपंच श्रीमती राजश्रीताई पाटील, महिला तालुकाध्यक्षा प्रा. मंदाकिनीताई भाभरे, विधानसभा क्षेत्रप्रमुख प्रा. सुरेश पाटील, शहराध्यक्ष चेतन राजपूत, कार्याध्यक्ष सुनील काटे, विनोद कदम, शेतकरी

सहकारी संघाचे संचालक संजय पुनाजी पाटील, विक्रान्त पाटील, रणजीत पाटील, युवक जिल्हाध्यक्ष भूषण भदाणे, युवक शहराध्यक्ष पंकज साळी, शिवाजीराव पाटील, कामगार नेते एल. टी. पाटील, पत्रकार जितेंद्र ठाकूर, माजी शहराध्यक्ष मुक्ता खटीक, नगरसेवक नरेंद्र सदानशीव, भरत ललवाणी, सचिन पाटील, अलीम मुजावर, चंद्रकांत पाटील, भूषण पाटील, सनी गायकवाड, सौ. भारतीताई शिंदे, योगेश पाटील, राहुल गोत्राळ, महारू पाटील, हिमंत पाटील, निलेश देशमुख, तसेच बाजार समिती व शेतकरी सहकारी संघाचे पदाधिकारी, आजी-माजी जि. प. आणि पं. स. सदस्य व आजी-माजी नगरसेवक, ग्रामीण व शहरी भागातील असंख्य पदाधिकारी आणि कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

अमळनेर : राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या (अजितदादा पवार गट) २७ व्या वर्धापन दिनानिमित्त बुधवार, दि. १० मे रोजी येथील पक्षाच्या कार्यालयात माजी मंत्री तथा आमदार अनिलदादा पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली ध्वजारोहण कार्यक्रम झाला. याप्रसंगी ध्वजवंदन करताना तालुकाध्यक्ष भागवत पाटील. शेजारी सौ. तिलोत्तमाताई पाटील, सौ. रिताताई बाविस्कर, श्रीमती राजश्रीताई पाटील, प्रा. मंदाकिनीताई भाभरे, प्रा. सुरेश पाटील, चेतन राजपूत, सुनील काटे, विनोद कदम, संजय पाटील, विक्रान्त पाटील, रणजीत पाटील, भूषण भदाणे, पंकज साळी, शिवाजीराव पाटील, एल. टी. पाटील, जितेंद्र ठाकूर, मुक्ता खटीक, नरेंद्र सदानशीव, भरत ललवाणी, सचिन पाटील तसेच बाजार समिती व शेतकरी सहकारी संघाचे पदाधिकारी, आजी-माजी जि. प. आणि पं. स. सदस्य व आजी-माजी नगरसेवक, ग्रामीण व शहरी भागातील असंख्य पदाधिकारी व कार्यकर्ते.

तू जाकर ठेला लगा-फेल हुआ तो लोगों ने मारे ताने वही लड़का बन गया असिस्टेंट कमिश्नर

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

कहते हैं कि असफलता पर ताने सुनने वाले लोग ही अक्सर सबसे बड़ी सफलता हासिल करते हैं। कुछ ऐसी ही कहानी है मध्य प्रदेश के रहने वाले विवेक यादव की। बड़े सपनों और तैयारी के दौरान उन्हें बार-बार असफलता का सामना करना पड़ा। लोगों के ताने सुने और यह भी सुना कि पढ़ाई छोड़ दो और जूस का ठेला लगा लो। सामाजिक दबाव और बार-बार फेल होने के बाद विवेक ने हार नहीं मानी और अपना जवाब सफलता से दिया। यूपीएससी परीक्षा में शानदार रैंक हासिल कर असिस्टेंट कमिश्नर बने। उनकी सफलता की कहानी उन लाखों युवाओं के लिए उम्मीद की किरण है जो सपनों और सवालों के बीच फंसे हुए हैं।

आसान नहीं था विवेक का सफर, मध्य प्रदेश के हैं निवासी

विवेक यादव मध्य प्रदेश के अशोकनगर

जिले के चंदेरी कस्बे के रहने वाले हैं। वह जोश टॉक के वीडियो में अपने कहानी साझा करते हुए बताते हैं कि छोटे कस्बे से आकर सरकारी अफसर बनना आसान काम नहीं था। उनके पिता नवल सिंह वाइव ड्राइवर हैं और मां सिलाई का काम करती हैं। आर्थिक चुनौतियों के बीच उन्होंने अफसर बनने का सपना देखा था और उनके माता पिता ने भी हमेशा उन्हें सपोर्ट किया।

बचपन से देखा था संघर्ष, अफसर बनने का था सपना

विवेक ने बचपन से संघर्ष देखा था। उनकी मां ने दूसरों के घरों में बर्तन धोए और आंगनबाड़ी में भी काम किया। इसलिए उन्होंने सोच लिया था कि अफसर बनना है और कुछ बड़ा करना है। जैसे-तैसे चंदेरी से शुरुआती पढ़ाई के बाद वह दिल्ली पहुंचे और दिल्ली यूनिवर्सिटी (डीयू) के हिंदू कॉलेज से इतिहास में ग्रेजुएशन की डिग्री हासिल की। इसके बाद इंदिरा गांधी

ओपन यूनिवर्सिटी से इतिहास में मास्टर्स किया।

७ साल प्रतियोगी परीक्षाओं की तैयारी, १९ बार हारने के बाद भी रुके नहीं

विवेक ने ७ साल प्रतियोगी परीक्षाओं की तैयारी की। उन्होंने ५ बार एमपीपीएससी परीक्षा के प्रीलिम्स, यूपीपीएससी की परीक्षा, यूपीएससी सीएपीएफ और बीपीएससी सहित १९ परीक्षाएं दीं और बार-बार असफल हुए। कई बार वह सफलता के बहुत करीब पहुंचे लेकिन जीत नहीं पाए। हर असफलता से उन्होंने नई सीख ली और अपनों सपनों के लिए कमजोरियों को सुधारा।

लोगों ने कहा- ‘तू जाकर जूस का ठेला लगा, सफलता नहीं मिलेगी’

वह बताते हैं कि लगातार फेलियर और असफलताओं के बीच उन्हें सामाजिक दबाव और ताने सुनने को मिले। किसी ने उन्हें पागल कहा तो किसी ने उनसे कहा कि तू जाकर जूस का

सक्सेस स्टोरी

ठेला लगा, तुझे सफलता नहीं मिलेगी। लोगों और रिश्तेदारों ने कहा कि घर वालों के लिए कुछ तो करो और कई तरह की बातें कीं। लेकिन उनका सफर रुकने वाला नहीं था और उन्होंने ठान लिया था कि जवाब शब्दों से नहीं बल्कि सफलता से देना है।

हिंदी मीडियम से की थी तैयारी, २०२४ में यूपीएससी क्लैक कर बने थे असिस्टेंट कमिश्नर

विवेक ने हिंदी मीडियम से सिविल सेवा परीक्षा की तैयारी की थी। कई राज्य स्तरीय और अन्य परीक्षाओं के साथ उन्होंने यूपीएससी के लिए भी प्रयास किए थे। लेकिन एक दिन उनका खूबसूरत सपना तब पूरा हुआ जब उन्हें यूपीएससी सीएसई

२०२४ में सफलता मिली। ४१३ रैंक के बाद उनका सेलेक्शन असिस्टेंट कमिश्नर रेलवे के पद पर हुआ था। उनकी कहानी सपनों को पूरा करने वाले और असफलताओं से लड़ते हुए आगे बढ़ने वालों के लिए मिसाल बन गई है।

बिस्कीट म्हणजे काय ?

जगभरात त्याची सुरूवात कशी झाली ?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

सायकाळच्या चहासोबत बिस्कीट खाणे ही आज जवळपास प्रत्येक घरातील सवय बनली आहे. आज जगभरात आवडीने खाळे जाणारे बिस्कीट सुरुवातीला दीर्घकाळ टिकणाऱ्या प्रवासी अन्नाच्या स्वरूपात तयार करण्यात आले होते. सुरुवातीचे बिस्कीट साधे, कडक आणि गोड नसलेले होते. मात्र व्यापाराच्या माध्यमातून साखर आणि मसाले उपलब्ध झाल्यानंतर बिस्कीट अधिक चविष्ट आणि गोड बनू लागले. ‘बिस्कीट’ हा शब्द लॅटिन भाषेतील ‘बिस’ (दोनदा) आणि ‘कोक्टस’ (शिजवलेले) या शब्दांपासून तयार झाला आहे. याचा शब्दशः अर्थ ‘दोनदा भाजलेले’ असा होतो. पूर्वी बिस्कीट प्रथम बेक केले जात असे आणि नंतर पुन्हा मंद आचेवर वाळवले जात असे. जेणेकरून त्यातील ओलावा पूर्णपणे निघून जाईल आणि ते दीर्घकाळ टिकेल. प्राचीन संस्कृतींमध्येही होते बिस्कीटसदृश पदार्थ

असे मानले जाते, की प्राचीन इजिप्त, ग्रीस आणि रोमच्या संस्कृतींमध्ये बिस्कीटासारखे खाद्यपदार्थ तयार केले जात होते. हे पदार्थ कडक आणि कोरड्या भाकरीसारखे असत, जे लांबच्या प्रवासात आणि युद्ध मोहिमांदरम्यान खाळे जात. रोमन सैनिक ‘बुसेलम’ नावाचा बिस्कीटासारखा पदार्थ खात असत, तर इजिप्तमधील खलाशी

बाजरीपासून बनविलेल्या कोरड्या भाकऱ्या सोबत ठेवत असत. खलाशांचा सर्वात विश्वासू आहार समुद्री प्रवासादरम्यान अन्न दीर्घकाळ टिकवून ठेवणे हे मोठे आव्हान होते. त्यामुळे खलाशी ‘हार्डटॅक’ नावाचे अतिशय कडक बिस्कीट सोबत बाळगून असत. त्यात जवळपास ओलावा नसल्याने ते अनेक महिने किंवा वर्षांपर्यंत खराब होत नसे. मात्र ते खाणे सोपे नव्हते. त्यामुळे ते पाणी, कॉफी किंवा खारट द्रावणात भिजवून मऊ करून खाळे जात असे.

साखर आणि मसाल्यांनी बदलली बिस्कीटांची दुनिया

मध्ययुगात व्यापाराच्या माध्यमातून साखर, दालचिनी, आले आणि इतर मसाले युरोपमध्ये पोहोचले. त्यानंतर बिस्किटांच्या चवीत मोठा बदल झाला. बिस्कीट केवळ जगण्यासाठीचे अन्न न राहता स्वादिष्ट गोड पदार्थ म्हणून लोकप्रिय होऊ लागले. आल्यापासून तयार होणारे जिंजरब्रेड हे सुरुवातीच्या गोड बिस्किटांपैकी एक होते, ज्याला युरोपमध्ये मोठी लोकप्रियता मिळाली.

औद्योगिक क्रांतीमुळे बिस्कीट बनले सर्वसामान्यांचे खाद्य

१९व्या शतकातील औद्योगिक क्रांतीदरम्यान यंत्रांच्या सहाय्याने मोठ्या प्रमाणात बिस्किटांचे उत्पादन सुरू झाले. त्यामुळे त्यांची

जगभरातील बिस्किटांचे विविध प्रकार

- आज जवळपास प्रत्येक देशात बिस्किटांचे वेगवेगळे प्रकार आढळतात.
- भारतात ग्लुको बिस्कीट आणि पार्ले-जी लोकप्रिय आहेत.
- ब्रिटनमध्ये डायजेस्टिव्ह आणि रिच टी बिस्कीट चहासोबत खाळे जातात.

स्नॅक्स

- इटलीमध्ये बिस्काॅटी प्रसिद्ध आहे.
- डेन्मार्क आपल्या बटर कुकीजसाठी ओळखला जातो.
- स्कॉटलंडचे शॉर्टब्रेड जगभर प्रसिद्ध आहे.

किंमत कमी झाली आणि ते सर्वसामान्यांच्या आवाक्यात आले. याच काळात अनेक प्रसिद्ध बिस्कीट कंपन्यांची स्थापना झाली. आकर्षक पॅकेजिंग, टिनचे डबे आणि नवीन चवींमुळे बिस्कीट घराघरांत पोहोचले. ब्रिटनमध्ये चहासोबत बिस्कीट खाण्याची परंपराही याच काळात लोकप्रिय झाली.

भारतात बिस्किटांचा प्रवेश

ब्रिटीश राजवटीदरम्यान भारतात बिस्कीट आणि ब्रेड आले. सुरुवातीला बंगाल आणि आसाममधील काही

भागांमध्ये लोक त्यांच्याकडे संशयाने पाहत होते. अनेकांना वाटत होते की हे पदार्थ मुस्लिम स्वयंपाक्यांनी तयार केलेले असतात, त्यामुळे ते खाणे टाळले जात होते.

कॅन्डी अ‍ॅन्ड स्वीटनंतर कंपन्यांनी ‘मशीनने तयार केलेले’ आणि ‘हात न लागलेले’ अशा जाहिराती करून लोकांचा विश्वास संपादन केला. हळूहळू बिस्कीट भारतीय आहाराचा भाग बनले आणि आज ते देशातील सर्वाधिक लोकप्रिय स्नॅक्सपैकी एक आहे.

दुधात केळी मिक्स करून खाल्ल्याने

आरोग्यावर काय परिणाम होतात ? आयुर्वेदिक तज्ज्ञांनी केले स्पष्ट; म्हणाले,

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

तुमच्यापैकी अनेकांना दुधात केळी मिक्स करून खाणे आवडत असेल. हे आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशीरही मानले जाते. वजन वाढवण्यापासून ते शरीराला त्वरित ऊर्जा मिळवून देण्यापर्यंत विविध कारणांसाठी लोक अनेकदा याचा आपल्या रोजच्या आहारात समावेश करतात. काही लोक तर दारूज सकाळी नाश्त्यातही केळी आणि दूध एकत्र खातात. पण हे दोन पदार्थ एकत्र खाणे आरोग्यासाठी कितीत फायदेशीर आहे, याबाबत लोकांच्या मनात नेहमीच संभ्रम असतो. सोशल मीडियावर अनेकदा याबद्दल अफवा आणि भीतीदायक दावे पसरवले जातात. म्हणूनच हे दोन पदार्थ एकत्र खाल्ल्याने आरोग्यावर नेमका काय परिणाम होतो, हे जाणून घेऊया.

प्रसिद्ध आयुर्वेदिक तज्ज्ञ डॉ. रूपाली जैन यांनी या ‘विसंगत पदार्था’ मागील सत्य माहिती दिली आहे. तज्ज्ञांच्या मते दुधाबरोबर काही विशिष्ट पदार्थांचे सेवन करणे आरोग्यासाठी घातक ठरू शकते.

विरुद्ध आहार म्हणजे काय ?

दुधाला एक परिपूर्ण आहार मानले जाते. परंतु आयुर्वेदानुसार काही विशिष्ट पदार्थांसह दुधाचे सेवन करणे हानिकारक ठरू शकते. तज्ज्ञांच्या मते, चुकीच्या अन्न संयोजनामुळे दीर्घकाळ पचनसंस्थेच्या आणि आरोग्याच्या समस्या उद्भवू शकतात.

आयुर्वेदात अशा चुकीच्या अन्न संयोजनांना ‘विरुद्ध आहार’, असे म्हटले जाते. असे मानले जाते की, जर या पदार्थांचे वारंवार सेवन केले गेले, तर हळूहळू शरीरावर त्याचे दुष्परिणाम दिसू लागतात.

दुधाबरोबर खारट पदार्थ खाणे टाळा

आयुर्वेदानुसार दुधासह खारट पदार्थ कधीही खाऊ नयेत. खारट पदार्थ जसे की, खारट स्नॅक्स, ब्रेड, पाव, खाखरा, खारट पोळ्या आणि दुधाचा चहा व चपाती एकत्र खाणे आरोग्यासाठी हानिकारक ठरू शकते. आयुर्वेदाचा असा विश्वास आहे की, दूध आणि मिठाचे हे मिश्रण पचनक्रियेवर अत्यंत वाईट परिणाम करते.

दुधाबरोबर केळी खाऊ शकतो का ?

लोक अनेकदा दूध आणि केळी एकत्र खातात. कारण त्यांना वाटते, की ते आरोग्यासाठी चांगले आहे. आजकाल ‘बनाना शेक’ एनर्जी ड्रिंक म्हणून मोठ्या प्रमाणात प्यायले जाते; परंतु आयुर्वेदानुसार दूध आणि केळ्याचे मिश्रण हा एक विसंगत आहार आहे. तज्ज्ञांच्या मते, या पदार्थांच्या मिश्रणामुळे काही लोकांमध्ये पचनाच्या समस्या वाढू शकतात. दूध आणि केळी दोन्ही पोषक तत्वांनी समृद्ध आहेत; परंतु त्यांचे गुणधर्म आणि पचन प्रक्रिया पूर्णपणे वेगळी असते.

‘या’ गोष्टींची घ्या काळजी

- दूध पिणे आणि खारट पदार्थ खाणे त्यामध्ये काही वेळाचे अंतर ठेवा.
- दुधाबरोबर आंबट किंवा इतर कोणतीही फळे खाणे टाळा.
- आहाराचा कोणताही नवीन प्रकार सुरू करण्यापूर्वी नेहमी तज्ज्ञांचा सल्ला घ्या.
- विशिष्ट खाद्यपदार्थ एकत्र खाल्ल्यानंतर तुम्हाला वारंवार पोटाचा त्रास होत असल्यास, त्वरित डॉक्टरांशी संपर्क साधा.

त्यामुळे त्यांचे एकत्र सेवन केल्याने पचनसंस्थेवर अतिरिक्त ताण येऊ शकतो. आयुर्वेदानुसार दूध आणि केळी एकत्र खाल्ल्याने अन्नाच्या पचनाची प्रक्रिया मंदावते. त्यामुळे काही लोकांना पोटात जडपणा, गॅस, पोट फुगणे, अपचन, सुस्ती आणि अस्वस्थता यांसारख्या समस्या जाणवू शकतात. आयुर्वेदात दुधाबरोबर फळे खाणेदेखील वर्ज्य (अयोग्य) मानले जाते. त्यामध्ये दूध आणि फळांपासून बनवलेले मिल्कशेक, फ्रुट कस्टर्ड आणि तत्सम मिठायांचा समावेश

होतो. असे मानले जाते की, या मिश्रणामुळे पचनक्रिया मंदावते.

विरुद्ध आहार कसा काय करतो ?

आयुर्वेदानुसार, विरुद्ध आहाराचे परिणाम शरीरावर लगेच दिसून येत नाहीत. परंतु, चुकीच्या अन्नपदार्थांचे दीर्घकाळ सेवन केल्याने हळूहळू शरीरात विषारी घटक तयार होऊ लागतात, ज्याला आयुर्वेदात ‘आम’ म्हटले जाते. त्यामुळे विविध आरोग्य समस्या उद्भवू शकतात मात्र, या दाव्यांना पूर्णपणे पाठिंबा देण्यासाठी पुरेसे संशोधन उपलब्ध नाही.

बिस्कीट आणि कुकीमध्ये काय फरक आहे ?

ब्रिटन, भारत आणि इतर अनेक देशांमध्ये लहान, कुरकुरीत आणि बेक केलेल्या पदार्थांना बिस्कीट म्हटले जाते. तर अमेरिकेत अशाच पदार्थांना सामान्यतः कुकी असे म्हणतात. अमेरिकेत बिस्कीट हा शब्द एका मऊ ब्रेडसदृश पदार्थासाठी वापरला जातो, जो दिसायला स्कोनसारखा असतो. आज बिस्कीट हे केवळ एक खाद्यपदार्थ नाही, तर अनेक देशांच्या खाद्यसंस्कृतीचा अविभाज्य भाग बनले आहे.

शांत - चांगल्या झोपेसाठी चांगला पलंग नव्हे तर चांगली गादी आवश्यक आहे. सर्वोत्तम क्वालिटीच्या गादी साठी

एकमेव ४५ वर्षांचा समृद्ध अनुभव असलेले शोरूम

सीमा हॅण्डलूम हॉउस पारोला रोड, धुळे

॥ श्री हनुमंत कृपा ॥

एसके ज्वेलर्स

शाखा नं. 2

916 दागिन्यांना मजुरी

4%

पासून

नगरपरिषद जवळ शॉपिंग कॉम्प्लेक्स स्टेशन रोड अमळनेर

नवीन जागेत

एसके ज्वेलर्स

राष्ट्र 9284050029

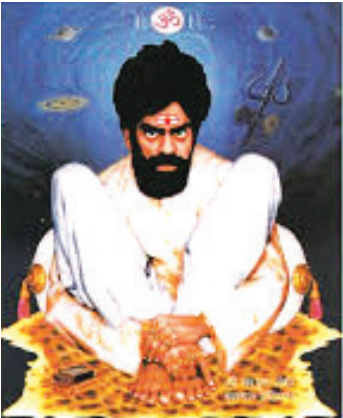
SK JEWELLERS Gold | Diamond | Silver SINCE 1988

श्री शंकरमय का व्हावे ?

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

श्री शंकर बाबांनी धारण केलेला देह ही साक्षात् ईश्वराची केवळ एक क्रीडा, लीला किंवा माया होती. म्हणजेच शंकर बाबांचा देह ही असत् वस्तू होती आणि या असत् वस्तूच्या मागे चैतन्यरूपी सत् वस्तू होती.

शंकरमय होणे

म्हणजे बाबांच्या असत्

देहाची सीमा ओलांडून त्यांच्या पलीकडे असलेल्या सत् वस्तूशी युक्त होणे. मानवी मनाचे विचार, भावना व इच्छाशक्ती असे तीन पैलू आहेत. या तिन्ही पैलूंद्वारे बाबांशी संलग्न होणे, बाबांमध्ये विरून जाणे, विरघळून जाणे, याचाच अर्थ शंकरमय होणे. शंकरबाबा या आपल्या उपास्य देवतेच्या सतत सान्निध्यात राहणे म्हणजेच बाबांचा कधीही विसर न पडू देणे, शंकरमय होणे, म्हणजे आपली देनंदिन कामे, जबाबदाऱ्या, व्यवहार त्यागून सतत समाधी लावून बसणे नव्हे. समाधी लावणे म्हणजे वृत्तीरहित जागृती अवस्था साधणे होय. समाधी लावण्याचा सोपा मार्ग म्हणजे नामस्मरण वा ध्यानधारणा. काही शंकरभक्त सतत नामस्मरण करतात. शंकरबाबांचे ध्यान करतात. परंतु असे करताना ते वृत्तीरहित जागृतवस्थेत न पोहोचता निद्राधीन होतात. म्हणूनच समाधी कशी लावावी हे सदगुरूंकडून शिकून घेणे आवश्यक आहे.

कधी-कधी सदगुरूंच्या म्हणजेच शंकर बाबांच्या कृपेने समाधी लावता येणे शक्य आहे. समाधी लावण्यामागील प्रमुख उद्देश असतो जागृतावस्थेतील आपली कामे, व्यवहार, जबाबदाऱ्या कर्तव्ये अधिक चांगल्याप्रकारे पार पडता येणे. म्हणूनच सतत नामस्मरण किंवा ध्यानधारणा करीत समाधी लावून निष्क्रिय होणे नव्हे, तर नामस्मरण किंवा ध्यानधारणेव्दारे समाधी लावून वृंद्वातीत होणे, सुख-दुःखाच्या जाणिवेच्या सीमापार जाणे म्हणजे शंकरमय होणे. समाधी अवस्थेत जाणिवेची जागा नेणीवेने घेतलेली असते, मीपणा गळून पडलेला असतो. म्हणूनच शंकरमय होणे, म्हणजे मीपणा गळून पडणे असेदेखील म्हणता येते.

शंकरमय होणे म्हणजे सतत शंकर बाबांच्या मूर्तीचे दर्शन घेणे, शंकर बाबांचे छायाचित्र जवळ बाळगून त्यांचे सतत दर्शन घेणे, धनकवडीच्या वाऱ्या करणे, असे समजणे चूक आहे. शंकरमय होणे, म्हणजे उर्ध्वमुख होऊन म्हणजेच स्वतःकडे सर्व जाणिवांचा स्त्रोत वळवून स्वतःमध्येच शंकरबाबांचे अस्तित्व आहे याची अनुभूती घेणे होय. शंकरमय होणे, म्हणजे सतत शंकर बाबांचे भजन करणे, ऐकणे नव्हे आपल्या ओठांना सतत शंकरनाम घेण्याची सवय लावणे नव्हे, तर शंकरनाम हे आपल्या अंतःकरणाara स्थायीभाव करणे, आपल्या देहाच्या रोमारोमातून स्पष्टपणे स्फुरलेला शंकरनामाचा अनाहत ध्वनी ऐकणे होय. उर्ध्वमुख होऊन शंकरस्मरण केल्यास सर्व प्रकारच्या जाणिवा लोप पावतात, उरतात ते फक्त शंकर बाबांच आणि या अवस्थेत पोहोचणे म्हणजे शंकरमय होणे. काही शंकरभक्त आपल्या व कुटुंबावर शंकर बाबांची कृपादृष्टी व्हावी म्हणून शंकरभक्ती करत असतात. मात्र, शंकर बाबांची कृपादृष्टी मला नको आहे, तर स्वतः शंकर बाबांच मला हवेत, त्यांचे दर्शन मला हवे, त्यांचा सहवास मला हवा, ही एकमेव आस मनात राहणे, म्हणजे खरे शंकरमय होणे होय.

। जय शंकर ।

रोज थोडे तरी नाम घ्यावे

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

आपण रोज अंधोळ का करतो ? कारण शरीरावर धूळ बसते. घर रोज का झाडतो ? कारण नकळत कचरा साचत असतो. मग मनाचे काय... ? मनावर रोज किती धूळ साचत असेल याचा कधी विचार केला आहे का ? राग, मत्सर, अहंकार, वाईट विचार, कटू शब्द, कुणाचे मन दुखावणे, कुणाबद्दल चुकीचा विचार करणे... हे सगळे नकळत आपल्या हातून घडतच असते. प्रत्येक वेळी आपण मोठे पाप करतो, असे नाही. पण मनावर मळ मात्र साचत राहतो. म्हणूनच संतांनी हरिनामाची वाट दाखविली. प्रश्न असा आहे, की जर शरीराला रोज पाण्याची गरज असते, तर आत्म्याला कशाची गरज असते ? आत्म्याचे अन्न काय आहे ? त्याचे उत्तर संत एकाच शब्दात देतात नाम. बरोबर ना...

दत्तरूप

गुरुचरित्रात, भागवतात इतर संत साहित्यात वारंवार सांगितले आहे. कलियुगात नामाइतके सोपे आणि प्रभावी साधन दुसरे नाही. मोठमोठी तपश्चर्या प्रत्येकाला जमेलच असे नाही, कारण व्रत-

पण का घ्यावे ?

वैकल्य प्रत्येकाला पेलतीलच असे नाही. पण श्री राम जय राम जय जय राम.. श्री गुरुदेव दत्त, विठ्ठल-विठ्ठल... म्हणायला कोणती अडचण आहे ? आता हे एक सुंदर उदाहरण पाहा... आरसा कितीही चांगला असला, तरी त्यावर धूळ साचली की त्यात स्वतःचे प्रतिबिंब स्पष्ट दिसते का ? नाही ना. मग आपण त्यावरील धूळ पुसली की आरसा पुन्हा चमकू लागतो. आपले मनही तसेच आहे. मनावर संसाराची धूळ साचते आणि मग देव, गुरू, भक्ती, शांती यांचे प्रतिबिंब दिसनासे होते. नाम म्हणजे त्या आरशावर फिरवलेले स्वच्छ कापड. जितके नाम, तितके नाम निर्मळ...किती सोपे आहे ना सगळे...

संत तुकाराम महाराज म्हणतात, की अग्नीमध्ये टाकलेले लाकूड जसे हळूहळू जळून राख होते, तसे हरिनामाच्या अग्नीमध्ये पापांचे संस्कार जळत जातात. मग प्रश्न पडतो ? चांगली गोष्ट आहे प्रश्न पडला की उत्तर मिळतेच. आपण रोज शरीरासाठी इतक करतो, पण आत्म्याच्या

शुद्धीसाठी पाच मिनिटेही देऊ शकत नाही का ? पाहा...विचार करा...

रोज हजारो

विचार मनात येतात. त्यातील किती विचार आपल्याला परमेश्वराकडे घेऊन जातात ? किती विचार मनाला शांत करतात ? आणि किती विचार मन अधिक अस्वस्थ करतात ? जर अस्वस्थता वाढत असेल, तर त्यावर औषध काय ? संत म्हणतात, की नाम हेच औषध आहे आणि नाम हेच अमृत आहे. म्हणून रोज किती नाम घेतले यापेक्षा प्रेमाने घेतले का हे महत्त्वाचे आहे ना ?... चालता-बोलता, काम करता करता, गाडी चालवताना, झोपण्यापूर्वी, सकाळी उठल्यावर... थोडे तरी नाम घ्यावे. कारण कोणत्या क्षणी त्या एका नामामुळे गुरूकृपेचा दरवाजा उघडेल, हे कोणालाच सांगता येत नाही.

रोज नकळत पाप होत असेल, तर रोज नकळत नामही होत राहू द्या... कारण पापाचा हिशेब यम ठेवतो, पण नामाचा हिशेब स्वतः भगवान ठेवतात. ॥ श्री गुरुदेव दत्त ॥

अधिक मास...
हिंदू पंचांगातील एक विशेष आणि पवित्र महिना... साधारणपणे दर २ ते ३ वर्षांनी हा अतिरिक्त महिना येतो, म्हणून याला अधिक मास किंवा मलमास असेही म्हणतात. याचे धार्मिक महत्त्व पाहता अधिक मास हा भगवान विष्णूंना समर्पित मानला जातो. या काळात जप, ध्यान, पूजा आणि व्रत केल्यास अधिक पुण्य मिळते असा विश्वास आहे. याला धोंड्याचा महिनाही म्हटला जातो. तुम्हाला माहितीय का ? अधिक मासात जशी लेक – जावयाला वाण देण्याची परंपरा आहे, त्याचप्रमाणे भाच्यांनाही वाण दिले जाते. अनेक कुटुंबांत मामा ही संधी सोडत नाही. यामागील कारण जाणून थक व्हाल.

भाच्यांना वाण देण्यामागे ‘हे’ मोठे कारण

अधिक मासात प्रामुख्याने लेक- जावयाला वाण देण्याची मुख्य प्रथा असते; परंतु काही घरांमध्ये मामाकडून भाच्यांना देखील खास वाण दिले जाते. या मासात मामाकडून आपल्या भाच्याला (बहिणीच्या मुलांना) वाण देण्याची अतिशय सुंदर आणि लोकप्रिय परंपरा महाराष्ट्रात पाळली जाते. या परंपरेची काही प्रमुख वैशिष्ट्ये अशी की या अधिक मासात मामा आपल्या भाच्यांना नवीन कपडे, चांदीचे दागिने (उदा. - चांदीचे कडे, वाळे किंवा अंगठी) किंवा इतर भेटवस्तू आवडीनुसार देतो. हे वाण बहिणीच्या आणि भाच्याच्या नात्यातील प्रेम अधिक दृढ करण्यासाठी आणि त्यांना मान देण्यासाठी दिले जाते. या प्रसंगी घरी खास पकात्रे (उदा. अनारसे,

धोंडे) बनवून भाच्याला जेवणासाठी आमंत्रित केले जाते. अधिक मासात भाच्यांना वाण का देतात ?

नात्यांतील प्रेम आणि सन्मान वाढविण्यासाठी भाचा हा आईच्या माहेरचा (मामाचा मुलगा/भाचीचा भाऊ) महत्त्वाचा नातलग मानला जातो. अधिक मासात वाण देऊन नातेसंबंध अधिक घट्ट केले जातात.

पुण्य आणि शुभ फळ मिळावे

अधिक मास हा धार्मिकदृष्ट्या अत्यंत पवित्र मानला जातो. या काळात दिलेले दान-पुण्य अधिक

‘दिगंबर’ म्हणजे संपूर्ण विश्वाला व्यापून राहणारे, कोणत्याही बंधनात न अडकणारे परमस्वरूप...

तू केवळ माता जनिता। सर्वथा तू हितकर्ता

पोषण करणारे असे दत्त महाराज कायम आपला भार वाहत आहेत. नित्य या अर्थी पाहू जाता लौकिक माता-पिता त्यांच्या जन्मापुरते मर्यादित असतात. मृत्यू आला असता आपल्याला सोडून निघून जातात. कोणाला बालपणी, कोणाला कुमार अवस्थेत तर फार थोड्यांना वृद्धापकाळापर्यंत सहवास लाभतो. मात्र, दत्त महाराज हे आपल्या जन्मापासून जे सोबत आहेत ते मृत्युपर्यंत तर आहेतच. पण पुढील सर्वच

जन्मात ते ही माता-पिता स्वरूपी जबाबदारी घेणार आहेत, घेत आहेत. म्हणून थोरल्या महाराजांनी केवळ हा शब्द वापरला आहे. पण माता-पिता स्वरूपी ही जबाबदारी कोणाची घेत आहेत ? जो शरण येईल त्याची. जो स्मरण करेल त्याची आणि म्हणूनच तव चरणी नमवू माथा असे महाराज म्हणत आहेत. जो मला ओळखू पाहिलं त्याला माझे स्वात्मदान आहे. मात्र, जो आपली ओळख मला देऊ

करेल त्याला काय म्हणावे ? दत्त महाराज म्हणतात, ‘अरे मनुष्या, तुझ्या या जीवाची ओळख माझ्याशिवाय कशी तयार होऊ शकेल ? तेव्हा मिथ्या दंभ टाकून शरण ये, कल्याण होईल.’ सर्वथा तू हितकर्ता सर्वथा अर्थात सर्वच प्रकारे. केवळ पालनपोषण इतकेच नाही तर इह आणि पर या दोन्ही गोष्टींत हितकारक असे पुढील मार्गदर्शन हे देखील महाराज करतात. दत्त महाराज म्हणत आहेत, की या

जन्मी मी सोबत आहेच; पण पुढील जन्मात देखील मी सोबत असावे याकरिता तुझे आचरण या जन्मी कसे असावे ते मी तुला सांगतो. आपली योग्यता नसल्याने दत्त महाराज निजरूपाने हे मार्गदर्शन करत नसले, तरी पूज्य आणि जेष्ठ अशांना प्रेरणा देऊन त्यांच्याकरवी आपल्याला अवश्य मार्गदर्शन करतात. अहो त्यांनी दाखविलेल्या वाटेवर चालताना आनंद आहे, सुख आहे. आपल्या हिताची काळजी आपल्यापेक्षा

त्यांना आहे हे कायम लक्षात असू द्या.

। अवधूत चिंतन श्री गुरुदेव दत्त।

दत्ताची नावे आणि त्यांचा अर्थ

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

१) दत्त :

दत्त म्हणजे ‘आपण आत्मा आहोत’ याची अनुभूती देणारा. प्रत्येकात आत्मा आहे; म्हणून प्रत्येक जण चालतो, बोलतो आणि हसतो. यावरून ‘आपल्यात देव आहे’, हेच सत्य आहे. त्याच्या विना आपले अस्तित्त्वच नाही. आपल्याला याची जाणीव झाली, तर आपण प्रत्येकाशी प्रेमानेच वागू. या दत्त जयंतीला ही जाणीव जागृत करण्याचा आपण निश्चय करूया...

२) अवधूत :

जो अहं धुतो, तो अवधूत! अभ्यास करताना आपल्या मनावर ताण येतो ना ? खरेतर अभ्यास करण्यासाठी बुद्धी आणि शक्ती देणारा देवच आहे. पण ‘अभ्यास करणारा मी आहे’, असे वाटल्याने ताण येतो. हाच आपला अहंकार आहे. दत्त जयंतीला आपण प्रार्थना करूया, ‘हे दत्तात्रेया, माझ्यातील अहं नष्ट करण्याची शक्ती आणि बुद्धी तूच मला दे....’

३) दिगंबर :

दिक् म्हणजे दिशा हेच ज्याचे अंबर, म्हणजे वस्त्र आहे असा! जो सर्व व्यापी आहे, ज्याने सर्व दिशा व्यापल्या आहेत, तो दिगंबर ! जर ही देवता मोठी आहे, तर आपल्या सारख्या सामान्य जीवांनी त्याला शरणच जायला हवे. तसे केल्यासच आपल्यावर त्याची कृपा होईल .

दत्ताच्या परिवाराचा भावार्थ

४) गाय : दत्ताच्या मागे असलेली गाय ही पृथ्वी आणि कामधेनू यांचे प्रतीक आहे. कामधेनू आपणाला जे हवे, ते सर्व देते. पृथ्वी आणि गायही आपल्याला सर्व काही देतात.
५) ४ कुत्रे : हे ऋग्वेद, यजुर्वेद, सामवेद आणि अथर्ववेद या ४ वेदांचे प्रतीक आहेत.
६) औदुंबर वृक्ष : दत्ताचे पूजनीय रूप ! या वृक्षात दत्त तत्त्व अधिक आहे.
७) मूर्तीविज्ञान: दत्ताच्या मूर्तीतील वस्तूंचा भावार्थ पुढीलप्रमाणे आहे
८) कमंडलू आणि जपमाळ : हे ब्रह्मदेवाचे प्रतीक आहे.
९) शंख आणि चक्र : भगवान श्रीविष्णूचे प्रतीक आहे.
१०) त्रिशूल आणि डमरू : भगवान शंकरांचे प्रतीक आहे.
११) झोळी : ही अहं नष्ट झाल्याचे प्रतीक आहे. झोळी घेऊन दारोदारी हिंडून भिक्षा मागितल्याने अहं नष्ट होतो.

अधिक मासात मामा ‘ही’ संधी सोडत नाही!

जावईसह भाच्यांनाही वाण देण्यामागे ‘हे’ मोठे कारण; परंपरा, शास्त्रीय कारण जाणून घ्या

ग्लोबल महातेज वृत्तसेवा

अधिक मास...
हिंदू पंचांगातील एक विशेष आणि पवित्र महिना... साधारणपणे दर २ ते ३ वर्षांनी हा अतिरिक्त महिना येतो, म्हणून याला अधिक मास किंवा मलमास असेही म्हणतात. याचे धार्मिक महत्त्व पाहता अधिक मास हा भगवान विष्णूंना समर्पित मानला जातो. या काळात जप, ध्यान, पूजा आणि व्रत केल्यास अधिक पुण्य मिळते असा विश्वास आहे. याला धोंड्याचा महिनाही म्हटला जातो. तुम्हाला माहितीय का ? अधिक मासात जशी लेक – जावयाला वाण देण्याची परंपरा आहे, त्याचप्रमाणे भाच्यांनाही वाण दिले जाते. अनेक कुटुंबांत मामा ही संधी सोडत नाही. यामागील कारण जाणून थक व्हाल.

भाच्यांना वाण देण्यामागे ‘हे’ मोठे कारण

अधिक मासात प्रामुख्याने लेक- जावयाला वाण देण्याची मुख्य प्रथा असते; परंतु काही घरांमध्ये मामाकडून भाच्यांना देखील खास वाण दिले जाते. या मासात मामाकडून आपल्या भाच्याला (बहिणीच्या मुलांना) वाण देण्याची अतिशय सुंदर आणि लोकप्रिय परंपरा महाराष्ट्रात पाळली जाते. या परंपरेची काही प्रमुख वैशिष्ट्ये अशी की या अधिक मासात मामा आपल्या भाच्यांना नवीन कपडे, चांदीचे दागिने (उदा. - चांदीचे कडे, वाळे किंवा अंगठी) किंवा इतर भेटवस्तू आवडीनुसार देतो. हे वाण बहिणीच्या आणि भाच्याच्या नात्यातील प्रेम अधिक दृढ करण्यासाठी आणि त्यांना मान देण्यासाठी दिले जाते. या प्रसंगी घरी खास पकात्रे (उदा. अनारसे,

फलदायी मानले जाते, त्यामुळे भाच्याला वाण देणे शुभ मानले जाते.

‘मामा-भाचा-भाची’ हे नाते विशेष!

महाराष्ट्रात “मामा-भाचा” हे नाते विशेष मानले जाते. त्यामुळे अधिक मासात मामा किंवा मामीकडून भाच्याला कपडे, फळे, मिठाई यांसारखे वाण दिले जाते.

कुटुंबात आनंद आणि समृद्धी टिकावी

अधिक मासात केलेल्या दानामुळे घरात सुख-समृद्धी आणि सकारात्मकता वाढते, असा समज आहे.

सांस्कृतिक परंपरा जपण्यासाठी..

ही प्रथा पिढ्यान्पिढ्या चालत आलेली आहे, जी कुटुंबातील आपुलकी आणि सणासुदीचा आनंद वाढवते.भक्ती, दान, संयम आणि आत्मविकासाचा विशेष काळ धार्मिक मान्यतेनुसार अधिक मास हा आत्मचिंतन, संयम आणि साधनेचा मानला जातो. मन शुद्ध करण्यासाठी आणि अध्यात्मिक उन्नतीसाठी हा सर्वोत्तम काळ आहे. या महिन्यात केलेले दान, व्रत आणि सेवा यांचे फल अनेक पटीने मिळते असा समज आहे. त्यामुळे लोक अन्नदान, वस्त्रदान आणि धार्मिक कार्ये करतात. असे मानले जाते की अधिक मास स्वतः भगवान विष्णूंना समर्पित झाल्याने त्याला ‘पुरुषोत्तम मास’ हा सन्मान मिळाला आणि तो अत्यंत पवित्र ठरला. अधिक मास हा फक्त अतिरिक्त महिना नसून, तो भक्ती, दान, संयम आणि आत्मविकासाचा विशेष काळ आहे.

(वरील माहिती विविध धर्मग्रंथांतून संकलीत केली आहे.)